

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

k 1 Reg.
17.34.

1 Genes.
31.40

a Ephes.
5.25.

Serm. 76. in
sanctis.

Dei, qui res Patris sui respiciunt tanquam proprias suas, pro quibus se-
periculo exponunt, eum in modum quo Dauid dixit Saul: *k pascet ser-
uus tuus Patris sui gregem, & veniebat leo vel vrsus, tollebat arietem de medio
gregis: & persequabatur eos, & percutiebam, eruebam quæ de ore eorum.* Quom-
uis enim grex non ipsius esset, sufficebat illi scire, quod esset Patris sui
vt permotus amore & obedientiâ illum erga pugnaret cum feris ad-
ruendum oues ex ore earum quæ illas prædabantur. Quanto ergo ma-
gis sufficebat debet Prælati, qui sunt filij Dei viui, scire has oues sibi com-
missas esse Patris sui cælestis: vt eas gubernent & tueantur multò diligen-
tius, quam si propriæ ipsorum essent? Et si Iacob? eò quod duxisset Ra-
chelem & Liam filias Laban, tantam curam adhibebat in custodiendo
grege loceri sui, vt diceret de se: *I die nocti quæ estis vrbear, & gelu: fugiebat
que somnus ab oculis meis,* vt illum fideliter custodiret: quanto magis Præla-
tus, qui sponsas duxit vitam Actiuam & contemplatiuam, ipsiusmet Dei
filias, amare & custodire debet gregem sibi commissum, nulli parcendo
labori, vt ipsi placere possit?

§. I.

EX his licet extollere puritatem & excellentiam huius amoni-
Quamuis enim verum, sit, quod Christus D.N. sic vnuerſa Eccle-
siæ sponsus, a *quam dilexit tanquam sponsam suam;* & vt Apostolus di-
cit, *seipsum tradidit pro ea, vt illam sanctificaret, mundans lauacro aqua in ver-
bo vite, vt exhiberet ipse sibi Ecclesiam gloriosam, non habentem maculam, aut
ruga; aut aliquid huiusmodi:* Prælati autem, qui eius sunt vicarij, etiam in
hoc ipso tales sunt: tantum enim illis fidei, vt sponsam suam illis tradidit
vt studeant (vt ait S. Bernardus) eam docere, & bonis moribus, san-
ctisque operibus exornare, ad honorem & gloriam cælestis eius sponsæ
exhibentes se in hoc ipso fidelissimos vicarios. Atque ideo in consecra-
tione Episcoporum, cum eis traditur annulus, dicitur: *accipe annulum, spon-
dei scilicet signaculum, quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam in-
merata fide ornatus custodias. Amen.* Et hoc nomine licebit dicere, quod
quemadmodum Episcopi sunt veri Pastores particularium suarum Ec-
clesiarum, etiam si Christus principalis sit Pastor: ita etiam, quamuis in-
dem sit principalis sponsus, ipsi suo modo etiam illas accipiunt tanquam
sponsas: quas proinde diligere debent puro amore, quo Christus eas di-
lexit contendendo eas facere pulchras, & gloriosas absque macula, aut
ruga, aut aliqua fæditate. Nec respicere debent præcipue ad eius dotem,
redditus, honores & præminentias: id enim esset non Christum, sed se-
ipſos querere; & lucra sua potius, quam ipsam Ecclesiam: sed præcipue
intendere debent ad gloriam Christi Seruatoris nostri, & bonum & vtilitatem
Ecclesiæ, quam ipse adeò diligit: ostendentes amorem suum
in rebus

in rebus omnibus in quibus boni sponsi ostendere illum debent, sicut ipse Christus illum ostendit sponsae suae eo modo, quem proposuimus Tomo 2.

HINC alia ratio oritur amoris: quia Praelati sunt etiam Patres spirituales subditorum, quos amare debent amore puro, *tanquam filios, quos in Christo Iesu genuerunt ex sponsa sua Ecclesia*. Talem gerebat Apostolus amorem erga Galatas, cum eos tenerrime compellans dicit: *c. filioli mei quas iterum parturio donec formetur Christus in vobis*. Et aliquando seipsum appellat *nutricem fouentem & lactantem filios suos*. Quamobrem S. Bernard. dixit: Praelatos tanquam matres esse debere subditorum, caelestem sponsum imitantes, de quo dicitur, quod eius *verba meliora sunt vino*: quo significatur maternus affectus, quo ille eos diligit; & lac suauissimum, quod nobis communicat. Audiant, inquit, hoc Praelati, qui sibi commissis semper volunt esse formidini; vtilitati raro. Erudimini, qui iudicatis terram: discite subditorum matres vos esse debere: non Dominos. Studete magis amari, quam metui. Et si interdum seueritate opus est, paternam sit, non tyrannicam. Matres fouendo, patres vos corripiendo exhibeatis. Mansuecite: ponite feritatem. Suspendite verbera: producite verba: pectora lacte pinguescant: non typho turgeant. Quid iugum vestrum super eos aggrauatis: quorum potius opera portare debetis? cur morsus a serpente paruulus, fuit conscientiam Sacerdotis: ad quem cum magis operuerat, tanquam ad sinum recurrere matris? Si Spirituales estis: instruite huiusmodi in spiritu lenitatis: *considerans vnusquisque seipsum, ne & ipse tentetur*. Alioquin ille in peccato suo morietur: sanguinem autem eius de manu vestra requiret. Huc Sanctus Bernardus. In quibus nouas alias rationes insinuat ad gubernandum subditos cum amore, obeundo officium Patrum ac matrum erga illos. Matris, quidem vt illos alliciant; patris autem, vt corripiantur, & vbi opus erit etiam puniant: vtramque hanc partem ita coniungendo, vt neque amor reuerentiam imminuat, neque reuerentia amorem: neque subditi, ob nimium amorem & lenitatem, quam Praelati illis ostendunt, abijciant fratrum disciplinam, & in grauiora peccata labantur; neque ob nimiam seueritatem illa occultent, & medicos fugiant. Cum igitur Apostolus parentibus carnalibus dicat: *g nolite ad indignationem prouocare filios vestros, propter incommoda quae inde sequuntur*: vt suo loco diximus: magis consentaneum est ratione, vt spirituales Patres amorem hunc ostendant, agendo suauiter cum suis: vt non *passillo animo fiant*; & oderint, quos amare deberent; & fugiant, quos oportet sequi. Idem suadet S. Gregorius, dicens: *curandum est vt Rectorem subditis, & matrem pietas, & Patrem exhibeat disciplina. Ne cum eos premit, verus sit seuerus; nec cum indulget fiat remissior. Misceat suauitatem cum seue*

Tract. 5. c. 4

b. 1. c. rin.
4. 15.
c. Gal. 4. 19.
d. 1. Thessal.
27
Serm. 13. in
Cant.
c. Cant.

f. Gal. 3. 1.

g. Colos. 3. 21

Tomo 2.
Tract. 5. c. 8

2. P. Pastor.
c. 6.

ritate, alteram altera temperando: ne severitas magna subditos exasperet; nec
 uitas magna eosdem relaxet. Et quemadmodum in Arca Testamenti cum
 Tabulis Legis erant simul virga, & Manna: ita in pectore Prælati cum li-
 entia gubernandi sit Virga rectitudinis, & Manna dulcedinis; quæ illam
 reddat iucundam & suauem. Accedit, quod cum charitas, teste Apo-
 stolo, sub imperio suo habeat omnes virtutes: illa urget omnes, easque im-
 pellit, ut sibi in subsidium veniant in bonum subditorum: & ita sunt quæ-
 si stimuli Prælatorum: hæ charitas enim, inquit, Christi urget nos, ad omnia
 quæ facimus; & committatur nos in omnibus nostris ministerijs. Neque est
 stimulus molestus, sed valde iucundus & suavis. Quicquid enim cum
 amore fit, dulce est; & amatis vulnera vulnerato sunt amabilia: eod quod
 à beneuola & amica manu proueniant: quia etiam cum ferit, est mollis &
 suavis: quemadmodum S. Bernardus suauissimis his verbis perpendit. O
 bona Mater charitas: quæ siue foueat infirmos, siue exerceat prouectos
 siue aguat inquietos: diuersis diuersa exhibens, sicut filios diligit vniu-
 sos. cum te arguit, mitis est; cum blanditur, simplex est: piæ solet scire,
 ne dolo mulcere; patienter nouit irasci; humiliter indignari: ipsa est regis
 hominum mater est, & Angelorum. Non solum quæ in teris sed etiam
 quæ in cælo sunt pacificauit. Felix, cui talis contigit mater tunc enim e-
 rit mater subditorum, qui tanquam filij libenter se eius gubernationi
 subijcient. Non tamen est fatis, quod amet, amore intus in corde reme-
 nente; sed danda sunt exterius talia eius indicia, ut subditi sibi persuade-
 ant, se amari, ut & ipsi eum ament, à quo vident se amari. Et quoniam
 hæc persuasio non efficitur solis verbis, addenda sunt etiam opera. iuxta
 illud S. Ioannis: *in non diligamus verbo, neque lingua, sed opere & ueritate*, &
 illud S. Gregorij: *probatio dilectionis, exhibitio est operu*. Et quoniam res cor-
 poris facilius innotescunt, quàm animæ; & per illas facilius mouentur
 imperfecti: multum refert, quod Prælati amorem suum subditis o-
 stendat, subueniendo eorum necessitatibus corporalibus: quales sunt
 paupertas, aut infirmitas, aut afflictio aliqua: sicut solet pia mater filijs
 suis subuenire. Hanc enim ob causam Christus Dominus Noster tan-
 quam magnus Pastor, magna conferebat beneficia corporalia homini-
 bus, & ita amorem suum erga illos manifestabat; ac disponebat ad libe-
 ter excipiendam eius doctrinam, & reliqua ad animam spectantia. ut
 autem amoris exhibitio præstantior sit, & eminentior: statim acque ad
 Prælati notitiam peruenit subditi necessitas, curare debet eam repa-
 rare, ipso non petente. Quemadmodum fecit Saluator, videns in
 loco deserto ingentem hominum multitudinem, nec habentium, quod
 comederent; & misertus illorum dedit illis miraculosè cibos ipsi id non peten-
 tibus.

h 2 corin.
5.14.

Epist. 2 ad
Fulionem.

11. Io. 3. 18
Homil 30
in Euangel

k Marci
6.34. &
c 8.2.

SEd multò ampliùs ostendenda est charitatis perfectio & eminètia, subueniendo spiritualibus subditorum necessitatibus, cù promptitudine & velocitate; etiam illis non petentibus: desideràdo eundem charitatis spiritum eis imprimere: vt subditus euadat perfectus discipulus, similis in amore suo Praelato, qui eius est Magister. Cuius rei insigne habemus exemplar in Seraphinis, quos vidit Isaias. Qui quod habeat supremum gradum in nouem choris Hierarchiæ cœlestis, referunt Episcopos & Praelatos, qui etiam habent supremum locum in nouem ordinibus Hierarchæ Ecclesiasticæ, quos suprà posuimus. Quare non solù Angeli sed Seraphini etiam esse debent: quæ vox significat *ardentes in amore*: quem ostendent in rebus illis, quas illi Seraphini in templo fecerant. vbi clamabant, laudâtes Deû cù târa vehemètia, vt *l'ômota fuerint super limina via cardinû à voce clamantiu*. Qui tamè clamor nò eos impediuit, quò minus, cù ipse Isaias diceret: *va mihi quia vir pollutis labijs ego sũ*, illi eius stertù audirent. nã statim volauit ad ipsum vnus de Seraphin, & nò expectans alias eius preces, ostendit suã charitatè & feruorè. nã accipiens calculum de altari tereguit os eius, dicens: *Ecce tetigi hoc labiatua, & auferetur iniquitas tua, & peccatũ tuũ mudabitur*. Quo exemplo docuit Praelatos, vt quãuis per sanctã contèplationè Deo sint vniti: statim tamen atq; subditorum necessitatè cognouerint, ostendant eis amorem suũ, intermittentes quod faciunt, & volantes velociter ad eos iuuandos, & peccatis purificandos: applicantes eis Sacramenta, Sacrificia & subsidia reliqua, vt non sit opus iplos subditos ad Praelatum accedere, & auxilium petere, ac rogare: charitas enim iplos vrget, ad præstandum quod ipsorum officium ab eis exigit. Nec solum eos purificat, ac mundat: sed illustrant etiã & accedunt, communicantes eis spiritum suũ Seraphinorum, sicut in exemplo proposito vnus de Seraphin fecit cum Isaias. Qui ex illo exemplo, quod vidit in Seraphino, didicit etiã, vt statim atque audiuit vocem Domini dicentis: *quem mittam? Et qui ibit nobis?* ad monendũ scilicet populum: ipse respondit: *Ecce ego: mite me*; ita vt non expectaret aliud Domini mandatum; sed statim, quasi accipiens alas Seraphini, obtulerit sese ad prædicandum, quod Deus cupiebat; etiã si alioqui esset difficile. Ita igitur boni Praelati exemplo & verbo suo efficiunt, vt subditi postquã sunt purificati, iplos imitentur in feruore & perfectione virtutum; & amore perfecto ardeant sicut ipsi. Omitto multas alias rationes, ac documèta in secundo Tomo proposita pro gubernatoribus Secularibus: quæ maiorem vim & locum habent in Praelatis Ecclesiæ. Et ita concludo: quod lex Euangelica non sit lex timoris, sed amoris; & fideles (vt Apostolus dixit) non tendunt, & mouentur in *spiritu seruitutis amoris*, sicut antiqui, sed habent *spiritum charitatis, & adoptionis filiorum*. *Pm: n quia nò sunt filij ancilla, sed libera qua libertate Christus eos liberauit.*

Tract. 1. c. 1

1 Isai. 6. 4.

Tract. 1. c. 7

m Rom 3. 15
n Gal. 4. 31.

Cumque Prælati esse debeant viua lex pro suis subditis: æquum est vt in eis cernant charitatem hanc perfectè expressam, quam ipsi operibus expriment: gubernantes eos ipsius legibus charitatis; non tanquam cum seruis, sed quasi cum filijs agentes; non quasi cum mancipijs, sed sicut cum liberis cogitante; Deum ipsis dicere, quod aliquando dixerat Abrahamo: *o eyce ancillam & filium eius*, hoc est expelle ex Ecclesia & Religione, quam gubernas, spiritum seruitutis, eius que actus & effectus non enim in subditis tuis præualere debet spiritus seruorum: sed filiorum & tu debes te, vt patrem erga eos gerere; tuam que charitatem tanquam exemplar proponere eiu, quam ipsi seruare debeant inter seiplos.

o Genes.
21. 9.

p. 1. Petri
5. 2.

Hæc omnia collegit Sanctus Petrus Apostolus, tanquam bonus vadeque expertus Pastor, dicens reliquis Pastoribus: *pascite qui in vobis est gregem Dei, providentes non coactè, sed spontaneè, secundum Deum: neque in lucri gratia, sed voluntariè; neque vt dominantes in clericis, sed forma facti ex animo. Et cum apparuerit Princeps Pastorum, percipietis in marce scibilem gloria coronam.* Quam sententiam explicans S. Thomas ait: Apostolum monere Prælatos, ne officium assumant coactè, aut superbe: hoc est aliqua necessitate, aut paupertate compulsi: vt habeant vnde viuere & sustentare se possint; neque auaritiâ aut cupiditate diuitias thesauriandi; neque superbia & ambitione; vt habeant, quibus possint imperare: sed illud acceptent generosa quadam voluntate secundum Deum: proponentes sibi gloriam, & voluntatem ipsius Dei sanctum que eius amorem: non præbentes indicia Dominationis in subditos; sed cum eis tanquam cum filijs agentes; præbentes eis exemplum vite, quam omnes sequi debeant. Sic enim voluntatem exequentur Principis Pastorum, qui, cum iudicium venerit, remunerabit fideles suos socios corona æternæ gloriæ, ob præclaros ipsorum labores,

CAP V T I X.

QVOD CHARITAS ET PROVIDENTIA PRAELATORUM appareat in Residentia suarum Ecclesiarum, & visitandis suis subditis; & modus eos visitandi

RIMUM QVOD S. IOANNES REFERT IN HAC VISIONE Apocalypsis, est quod viderit Christum D. N. in medio septem candelabrorum aureorū: que (vt diximus) referunt Ecclesias: & hoc ipsum quasi titulum accepit primæ epistolæ, dicens: *Hæc dicit qui tenet septem stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum: vt exemplo suo Prælatos moneret, quid in Ecc*

3 Apoc. 1. 1.